

VĚTŠINA OBČANŮ SI MYSLÍ, ŽE DÁVKY V NEZAMĚSTNANOSTI BY MĚLY BÝT CO NEJMENŠÍ.

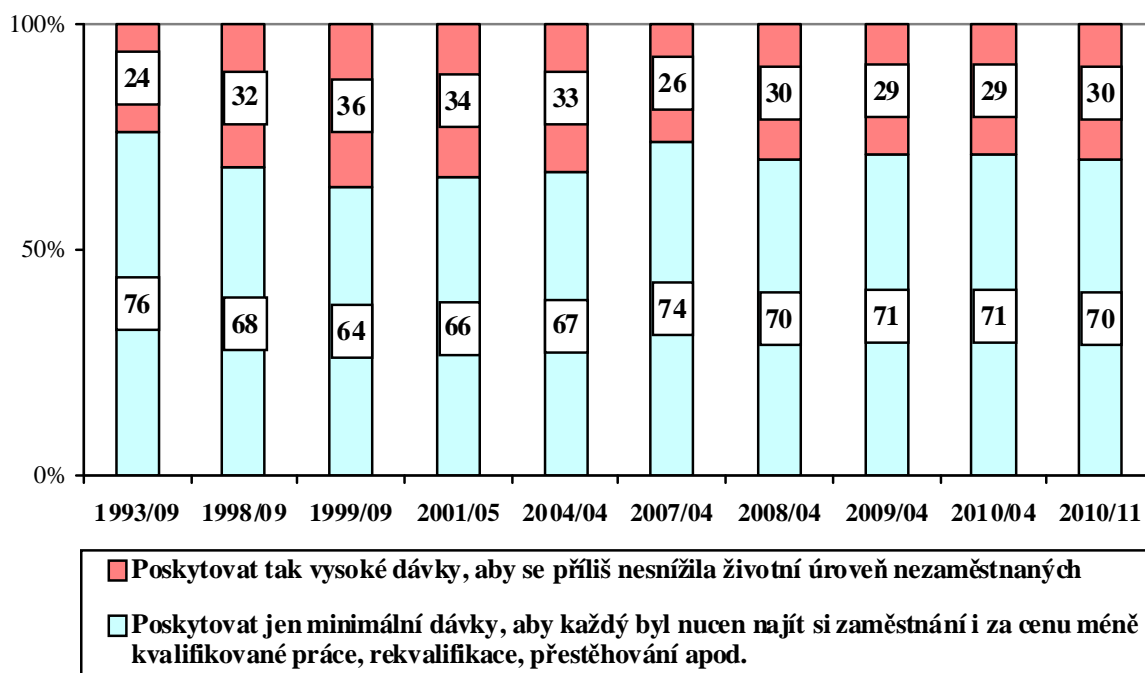
Většina lidí (70 %) je dlouhodobě přesvědčena, že vláda by měla dávky v nezaměstnanosti držet na minimální úrovni, která by nezaměstnané motivovala k hledání nového místa. Téměř dvě třetiny občanů (63 %) si nepřejí, aby dávky byly zvýšeny, a prakticky stejný podíl (62 %) si myslí, že dávky jsou příliš vysoké, takže nenutí nezaměstnané k aktivnímu chování. Větší pomoci pro nezaměstnané ze strany státu se nejčastěji dožadují lidé bez práce, špatně materiálně zajištění či chudí, levicově orientovaní občané a sympatizanti KSČM a ČSSD.

Citovaný výzkum STEM byl proveden na reprezentativním souboru 1255 obyvatel České republiky starších 18 let, vytvořeném metodou kvótního výběru. Sběr dat proběhl ve dnech 1. – 8. 11. 2010.

Názory veřejnosti na to, jak jsou v České republice nastaveny podpory a sociální dávky pro nezaměstnané, monitoruje STEM pravidelně od roku 1993. Zjišťuje, jaké cíle by vláda měla podle občanů při poskytování dávek v nezaměstnanosti sledovat a jak veřejnost hodnotí současnou výši dávek z hlediska jejich motivační síly při hledání nového zaměstnání.

Výsledky ukazují, že veřejnost se dlouhodobě přiklání k osobní zodpovědnosti jednotlivce za hledání východisek při ztrátě zaměstnání a upřednostňuje nastavení dávek v takové výši, která by nezaměstnané nutila k aktivnímu hledání nového pracovního místa.

„Čemu by podle Vás měla vláda dát v řešení nezaměstnanosti přednost?“

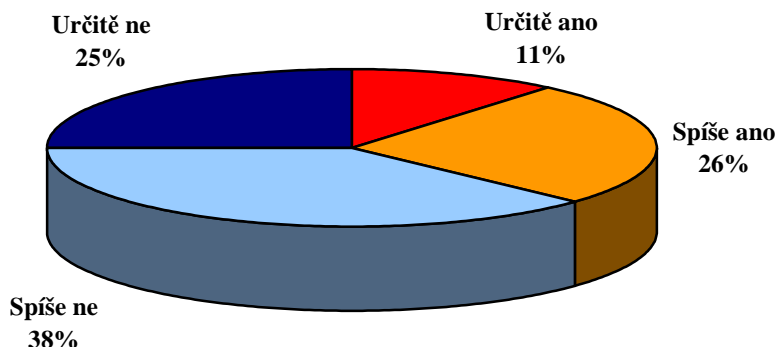
Pramen: STEM, Trendy 1993-2010

Jak dokládá uvedený graf, podíl lidí, kteří vyžadují, aby se vláda postarala o to, že nezaměstnaným příliš neklesne životní úroveň, většinou nepřesahuje třetinu populace. Tato dlouhodobá tendence sice poněkud oslabila v době kolem přelomu století, kdy doznívala hospodářská recese, ale v následujícím období se stabilizovala a ani současná hospodářská krize ji zatím nijak výrazně nepoznamenala.

Rozdíly v názorech na to, jak by měly být nastaveny dávky v nezaměstnanosti, ovlivňuje profese a vzdělání lidí, materiální situace domácností, politická orientace (příklon k pravicovým, středovým nebo levicovým idejím) a sympatie k politickým stranám. Dávky ve výši, která by nezaměstnaným zaručila téměř stejnou životní úroveň jako před ztrátou zaměstnání, požadují častěji lidé pracující v dělnických kategoriích, lidé se základním vzděláním a rovněž ti, kteří deklarují špatnou materiální situaci svých domácností. Představa o zodpovědnosti vlády za zachování životní úrovně lidí, kteří přišli o práci, je nejvíce rozšířena mezi nezaměstnanými (68 %) a mezi příznivci KSČM (48 %) a ČSSD (41 %).

Jak se veřejnost dívá na výši současných dávek v nezaměstnanosti? Není v této otázce jednotná – více než třetina lidí (37 %) si myslí, že dávky v nezaměstnanosti by měly být vyšší, bezmála dvě třetiny (63 %) to odmítají.

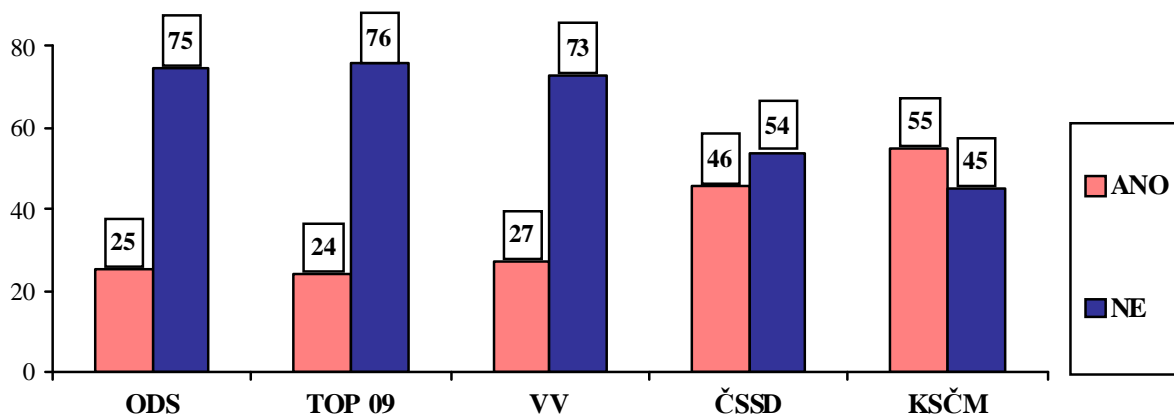
„Měl by stát zvýšit podporu v nezaměstnanosti?“

Pramen: STEM, Trendy 11/2010, 1255 respondentů

Názorové rozdíly opět diferencuje profese (dělníci častěji souhlasí, i když ne většinou, odborní pracovníci jsou v naprosté většině proti), vzdělání (čím vyšší úroveň vzdělání, tím častěji lidé se zvýšením dávek nesouhlasí) a materiální situace (zvýšení dávek v nezaměstnanosti se dožadují častěji lidé, kterým se nevede materiálně dobře). Zcela nejčastěji požadují zvýšení dávek nezaměstnaní (76 %). Jak naznačuje následující graf, zvýšení finanční podpory v nezaměstnanosti má podporu především mezi sympatizanty opozičních stran, KSČM a ČSSD, nejméně jsou mu nakloněni příznivci vládních TOP 09, ODS a VV.

„Měl by stát zvýšit podporu v nezaměstnanosti?“ (v %)

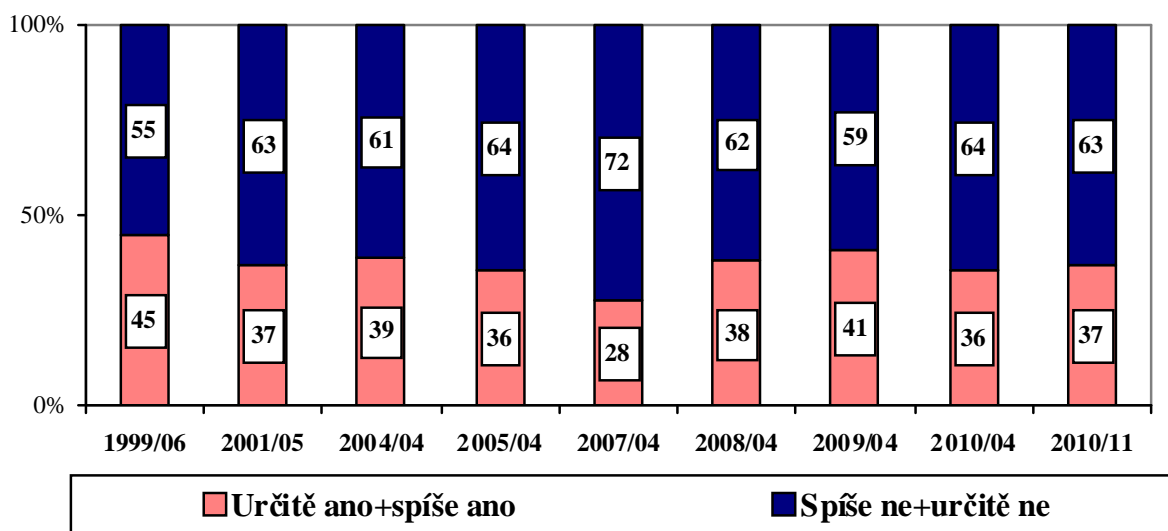

Pramen: STEM, Trendy 11/2010, 1255 respondentů

Vývoj názorů na výši podpor a dávek v nezaměstnanosti ukazuje na jejich značnou stabilitu. Od roku 1999, kdy STEM položil tuto otázku poprvé, se podíl lidí odmítajících zvýšení dávek v nezaměstnanosti sice měnil v závislosti na vývoji ekonomiky, ale vždy v populaci převládal. V roce 1999, kdy doznívala ekonomická recese, se zvýšení dávek v nezaměstnanosti dožadovalo 45 % lidí, v následujících letech jejich zastoupení klesalo až k 28 % v roce 2007. Pod vlivem zhoršující se ekonomické situace se jejich podíl v posledních třech letech opět zvýšil, ale rekordních hodnot nedosahuje.

„Měl by stát zvýšit podporu v nezaměstnanosti?“ (v %)

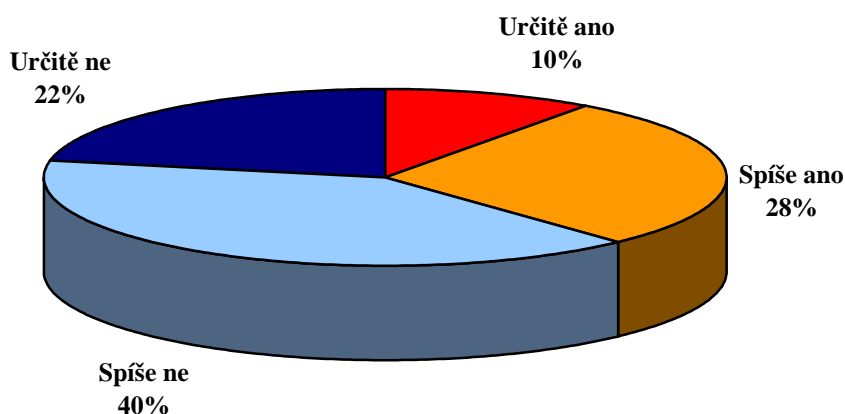
(Vývoj názorů v letech 1999-2010)

Pramen: STEM, Trendy 1999-2010

Považuje veřejnost stávající úroveň podpor a sociálních dávek za dostatečně motivující pro hledání nového zaměstnání? Téměř dvě třetiny občanů jsou přesvědčeny, že současná výše podpor dostatečně nemotivuje lidi bez práce k hledání nového místa. Výrazně odlišný názor nezastávají ani nezaměstnaní (44 % z nich oproti 38 % v celé populaci odpovídá kladně). Jiné statisticky významné rozdíly mezi skupinami dotázaných nebyly zjištěny.

„Motivuje podle Vás stávající úroveň podpor a sociálních dávek nezaměstnané, aby si hledali zaměstnání?“

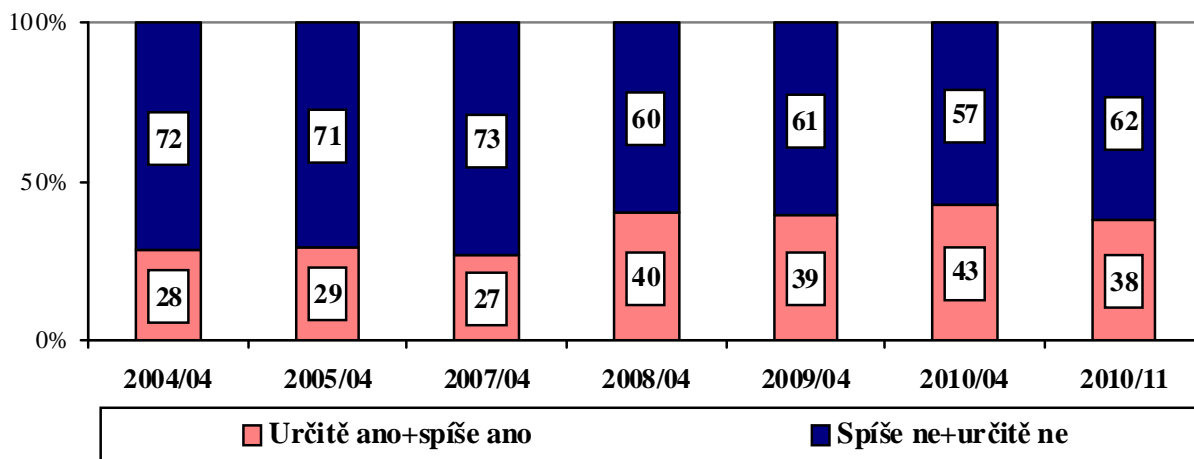

Pramen: STEM, Trendy 11/2010, 1255 respondentů

Pokud jde o vývoj názorů na motivační sílu dávek v nezaměstnanosti, v posledních šesti letech převažuje přesvědčení, že dávky jsou příliš vysoké, takže nezaměstnané dostatečně nemotivují k vyhledávání nového pracovního místa. Tato názorová tendence zůstala zachována i v posledních třech letech, i když podíl lidí, kteří se domnívají, že výše dávek má dostatečnou motivující sílu při hledání nového pracovního místa a že by se tedy neměla měnit, se zvýšil z méně než třiceti procent v letech 2004-7 na zhruba 40% hladinu v posledním období.

„Motivuje podle Vás stávající úroveň podpor a sociálních dávek nezaměstnané, aby si hledali zaměstnání?“

(Vývoj názorů v letech 2004-2010)

Pramen: STEM, Trendy 1993-2010